

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Komisja Spraw Konstytucyjnych

2012/2223(INI)

10.10.2012

OPINIA

Komisji Spraw Konstytucyjnych

dla Komisji Spraw Zagranicznych

w sprawie klauzul wzajemnej obrony i solidarności UE: wymiaru politycznego
i operacyjnego
(2012/2223(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*): Andrew Duff

(*) Zaangażowana komisja – art. 50 Regulaminu

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Spraw Konstytucyjnych zwraca się do Komisji Spraw Zagranicznych, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. Odniesienie

Projekt rezolucji

Poprawka

– uwzględniając decyzję w sprawie rozwiązania zgromadzenia Unii Zachodnioeuropejskiej;

2. Odniesienie 6 a (nowe)

Projekt rezolucji

Poprawka

– uwzględniając art. 4 i 5 Traktatu Północnoatlantyckiego;

3. Punkt B a preambuły (nowy)

Projekt rezolucji

Poprawka

Ba. mając na uwadze, że bezpieczeństwo i walka z międzynarodowym terroryzmem uznawane są za priorytet UE; mając na uwadze, że konieczne jest wspólne reagowanie i strategia wspólna dla wszystkich państw członkowskich;

4. Punkt C a preambuły (nowy)

Projekt rezolucji

Poprawka

Ca. mając na uwadze, że obecne wyzwania w dziedzinie bezpieczeństwa obejmują ogromną ilość złożonych i zmiennych zagrożeń, takich jak międzynarodowy terroryzm, rozprzestrzenianie broni masowego rażenia, państwa w stanie rozkładu, zastale i niekończące się konflikty, przestępczość zorganizowana, cyberzagrożenia, ograniczoność źródeł energii,

degradacja środowiska naturalnego i związane z nią zagrożenia bezpieczeństwa, katastrofy naturalne i spowodowane przez człowieka, pandemie i inne,

5. Punkt C b preambuły (nowy)

Projekt rezolucji

Poprawka

Cb. mając na uwadze, że Unia Europejska uznaje porządek międzynarodowy oparty na skutecznym multilateralizmie i na prawie międzynarodowym oraz że w ten sposób wyraża się przekonanie Europejczyków, iż żadne państwo nie może samotnie stawiać czoła nowym zagrożeniom;

6. Ustęp 1

Projekt rezolucji

Poprawka

1. wzywa państwa członkowskie, Komisję oraz wiceprzewodniczącą/ wysoką przedstawiciel do pełnego wykorzystywania potencjału wszystkich istotnych postanowień Traktatu, zwłaszcza klauzuli wzajemnej obrony i klauzuli solidarności, aby zapewnić obywatelom Europy **solidne zabezpieczenie przeciwko poważnym zagrożeniom dla bezpieczeństwa, w oparciu o zwiększoną efektywność** pod względem kosztów oraz **sprawiedliwy podział** obciążenia i kosztów;

1. wzywa państwa członkowskie, Komisję oraz wiceprzewodniczącą/ wysoką przedstawiciel do pełnego wykorzystywania potencjału wszystkich istotnych postanowień Traktatu, zwłaszcza klauzuli wzajemnej obrony i klauzuli solidarności, aby zapewnić **niepodzielne bezpieczeństwo wszystkim państwom członkowskim i zapewnić wszystkim obywatelom Europy takie same gwarancje bezpieczeństwa oraz równy poziom ochrony przed zagrożeniami tradycyjnymi i niekonwencjonalnymi, uwzględniając potrzebę zwiększonej efektywności** pod względem kosztów oraz **sprawiedliwego podziału** obciążenia i kosztów;

7. Ustęp 2 b (nowy)

Projekt rezolucji

Poprawka

2b. ponownie stwierdzając, że ochrona integralności terytorialnej i obywateli pozostaje kluczowym elementem polityki obrony, nalega na Radę, aby naśladowała

podejście NATO, które przewiduje nieuniknione okoliczności, w których niezbędne jest podjęcie działań na rzecz przeciwdziałania zewnętrznym zagrożeniom w celu wsparcia interesów bezpieczeństwa sojuszników i konieczne jest zademonstrowanie siły;

8. Ustęp 4

Projekt rezolucji

4. wskazuje *na* szeroki wachlarz instrumentów, jakimi dysponuje Unia i państwa członkowskie, w *zakresie przeciwdziałania nadzwyczajnym wydarzeniom, w duchu solidarności, do których należą m.in. mechanizm ochrony ludności, Fundusz Solidarności oraz możliwość przyznawania wsparcia gospodarczego i finansowego w sytuacji poważnych trudności na podstawie art. 122 TFUE*; przypomina również o zobowiązaniu do rozwijania wzajemnej solidarności politycznej w zakresie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa zgodnie z art. 24 Traktatu UE; podkreśla, że celem klauzul wzajemnej obrony i solidarności nie jest zastąpienie któregośkolwiek z tych instrumentów, lecz ich uzupełnienie pod kątem sytuacji, w których występują nadzwyczajne zagrożenia lub straty, zwłaszcza, jeśli reagowanie na nie będzie wymagało koordynacji politycznej na wysokim szczeblu oraz zaangażowania sił zbrojnych;

Poprawka

4. wskazuje, że *konieczne jest opracowanie przez UE kompleksowego podejścia do reagowania na globalne zagrożenia i stawiania czoła wyzwaniom w oparciu o* szeroki wachlarz instrumentów, jakimi dysponuje Unia i państwa członkowskie, w *tym – w ostateczności – o środki wojskowe*; przypomina również o zobowiązaniu do rozwijania wzajemnej solidarności politycznej w zakresie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa zgodnie z art. 24 Traktatu UE; podkreśla, że celem klauzul wzajemnej obrony i solidarności nie jest zastąpienie któregośkolwiek z tych instrumentów, lecz ich uzupełnienie pod kątem sytuacji, w których występują nadzwyczajne zagrożenia lub straty, zwłaszcza, jeśli reagowanie na nie będzie wymagało koordynacji politycznej na wysokim szczeblu oraz zaangażowania sił zbrojnych;

9. Ustęp 6

Projekt rezolucji

6. przypomina państwom członkowskim o ich jednoznacznym obowiązku do udzielania pomocy i wsparcia przy zastosowaniu wszelkich środków, jakie są w ich dyspozycji, w sytuacji, gdy któreś z terytoriów państw członkowskich padnie ofiarą napaści zbrojnej; *podkreśla, że choć*

Poprawka

6. przypomina państwom członkowskim o ich *wynikającym z art. 42 ust. 7 TUE* jednoznacznym obowiązku do udzielania pomocy i wsparcia przy zastosowaniu wszelkich środków, jakie są w ich dyspozycji, w sytuacji, gdy któreś z terytoriów państw członkowskich padnie

w najbliższej przyszłości ewentualność napaści na dużą skalę na któreś z państw członkowskich wydaje się mało prawdopodobna, zarówno tradycyjna obrona terytorialna, jak i obrona przeciwko nowym zagrożeniom nie mogą utracić swojego istotnego znaczenia w programach politycznych; przypomina również, że w Traktacie ustanowiono, iż dla państw UE będących członkami Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego NATO pozostaje podstawą ich zbiorowej obrony i forum dla jej wykonywania, oraz że zobowiązania i współpraca w zakresie wzajemnej obrony muszą być zgodne ze zobowiązaniami wynikającymi z przynależności do NATO;

ofiara napaści zbrojnej; przypomina również, że znaczna większość państw członkowskich UE to członkowie NATO i że w związku z tym wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony Unii musi odpowiadać zobowiązaniom wynikającym z przynależności do NATO i być z nimi zgodna, przy jednoczesnym poszanowaniu niezależności UE; przyjmuje do wiadomości specyficzny charakter polityki bezpieczeństwa i obrony tych państw członkowskich UE, które nie są członkami NATO, lecz zauważa, że klauzula wzajemnej pomocy UE nigdy nie powinna być stosowana bez uprzedniej konsultacji z NATO i bez uprzedniego zwrócenia się do niej o zaangażowanie;

10. Ustęp 7

Projekt rezolucji

7. wskazuje jednocześnie, że równie istotna jest konieczność przygotowania na sytuacje dotyczące państw członkowskich UE niebędących członkami NATO bądź państw członkowskich UE, których terytoria znajdują się poza obszarem NATO, które z tego powodu nie są objęte Traktatem Waszyngtońskim, bądź na sytuacje, w których nie udało się osiągnąć zgody w NATO co do podjęcia działań zbiorowych;

Poprawka

7. wskazuje jednocześnie na –jako równie istotną – konieczność przygotowania na sytuacje dotyczące państw członkowskich UE niebędących członkami NATO bądź państw członkowskich UE, których terytoria znajdują się poza obszarem NATO, które z tego powodu nie są objęte Traktatem Waszyngtońskim, bądź na sytuacje, w których nie udało się osiągnąć zgody w NATO co do podjęcia działań zbiorowych, także w odniesieniu do wykorzystania jej zdolności zgodnie z porozumieniem Berlin Plus;

11. Ustęp 9

Projekt rezolucji

9. podkreśla wagę odstraszenia, a co za tym idzie, potrzebę posiadania przez państwa europejskie wiarygodnych zdolności wojskowych; zachęca państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków na rzecz rozwoju współpracy w zakresie zdolności wojskowych, zwłaszcza poprzez

Poprawka

9. podkreśla wagę odstraszenia, a co za tym idzie, potrzebę posiadania przez państwa europejskie wiarygodnych zdolności wojskowych; zachęca państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków na rzecz rozwoju współpracy w zakresie zdolności wojskowych, zwłaszcza poprzez

uzupełniające inicjatywy UE i NATO „łączenia i udostępniania zdolności wojskowych” oraz „inteligentnej obrony” (ang. smart defence), które są istotnym krokiem naprzód w czasach zmniejszania wydatków na obronność;

uzupełniające inicjatywy UE i NATO „łączenia i udostępniania zdolności wojskowych” oraz „inteligentnej obrony” (ang. smart defence), które są istotnym krokiem naprzód w czasach zmniejszania wydatków na obronność; ***ponawia w związku z tym swój apel o większy szacunek dla prac Europejskiej Agencji Obrony i pełniejsze korzystanie z niej przez ministrów obrony państw członkowskich; ponadto zachęca państwa członkowskie i ESDZ do kontynuowania debaty w celu ustanowienia stałej współpracy strukturalnej przewidzianej w Traktacie z Lizbony;***

12. Ustęp 9 a (nowy)

Projekt rezolucji

Poprawka

9a. uważa, że w celu zacieśnienia współpracy zarówno NATO, jak i Unia Europejska powinny skoncentrować się na wzmocnieniu swoich podstawowych zdolności, zwiększeniu interoperacyjności i skoordynowaniu swoich doktryn, planowania, technologii, wyposażenia i metod szkoleniowych;

13. Ustęp 10

Projekt rezolucji

Poprawka

10. ponownie wzywa do systematycznego ujednoczenia wymogów wojskowych oraz ujednoczonego planowania obrony UE oraz procesu nabywania, dostosowanego do poziomu dążeń UE oraz skoordynowanego z procesem planowania obrony NATO; uwzględniając zwiększony poziom gwarancji bezpieczeństwa, który zapewnia klauzula wzajemnej obrony, zachęca państwa członkowskie do rozważenia wielonarodowej współpracy w zakresie rozwoju zdolności oraz, w stosownych przypadkach, ***wyspecjalizowania***, będących najważniejszymi zasadami planowania

10. ponownie wzywa do systematycznego ujednoczenia wymogów wojskowych oraz ujednoczonego planowania obrony UE oraz procesu nabywania, dostosowanego do poziomu dążeń UE oraz skoordynowanego z procesem planowania obrony NATO; uwzględniając zwiększony poziom gwarancji bezpieczeństwa, który zapewnia klauzula wzajemnej obrony, zachęca państwa członkowskie do rozważenia wielonarodowej współpracy w zakresie rozwoju zdolności oraz, w stosownych przypadkach, ***specjalizacji geograficznej i zadaniowej***, będących najważniejszymi zasadami planowania

obrony;

obrony;

14. Ustęp 15

Projekt rezolucji

Poprawka

15. podkreśla **konieczność zapobiegania wszelkim pokusom nadużycia związanym z tym, że niektóre państwa członkowskie mogą próbować nadmiernie wykorzystywać zasadę solidarności ze strony innych członków, a same niełożyć dostatecznych środków na** własne zdolności w zakresie bezpieczeństwa i reagowania na katastrofy; podkreśla, że to przede wszystkim państwa członkowskie ponoszą odpowiedzialność za ochronę ludności i bezpieczeństwo na swoich terytoriach;

15. podkreśla, że państwa członkowskie **muszą inwestować we** własne zdolności w zakresie bezpieczeństwa i reagowania na katastrofy, **zamiast nadmiernie polegać na zasadzie solidarności ze strony innych członków**; podkreśla, że to przede wszystkim państwa członkowskie ponoszą odpowiedzialność za ochronę ludności i bezpieczeństwo na swoich terytoriach;

15. Ustęp 16

Projekt rezolucji

Poprawka

16. jest zdania, że na klauzulę solidarności należy się powoływać w sytuacjach, które przerastają możliwości danego państwa członkowskiego, bądź gdy wymagana jest reakcja wielosektorowa i obejmująca liczne podmioty; podkreśla, że solidarność pociąga za sobą również zobowiązanie do inwestowania w adekwatne zdolności krajowe;

16. jest zdania, że na klauzulę solidarności należy się powoływać w sytuacjach, które przerastają możliwości danego państwa członkowskiego, bądź gdy wymagana jest reakcja wielosektorowa i obejmująca liczne podmioty; podkreśla, że solidarność pociąga za sobą również zobowiązanie do inwestowania w adekwatne zdolności krajowe **i europejskie**;

16. Ustęp 32

[przesunięcie ust. 32 i dodanie go po ust. 27]

17. Ustęp 33

Projekt rezolucji

Poprawka

33. zachęca państwa członkowskie do wymiany najlepszych praktyk w zakresie sposobów usprawniania krajowych procedur koordynacji kryzysowej oraz współdziałania krajowych ośrodków

33. zachęca państwa członkowskie do **zwiększania własnych zdolności do udzielania i otrzymywania pomocy, a także do** wymiany najlepszych praktyk w zakresie sposobów usprawniania

koordynacji kryzysowej z UE;

krajowych procedur koordynacji kryzysowej oraz współdziałania krajowych ośrodków koordynacji kryzysowej z UE; ***stoi na stanowisku, że zaplanowanie i przeprowadzenie odpowiednich ogólnounijnych ćwiczeń z zakresu reagowania na sytuacje kryzysowe, angażujących krajowe struktury reagowania kryzysowego oraz odpowiednie struktury UE, jest również sprawą godną rozważenia;***

18. Ustęp 33 a (nowy)

Projekt rezolucji

Poprawka

33a. uważa, że sprawą kluczową jest ustanowienie niezbędnych proceduralnych i organizacyjnych powiązań między służbami państw członkowskich, by zapewnić należyte funkcjonowanie klauzuli solidarności po jej uruchomieniu;

19. Ustęp 35

Projekt rezolucji

Poprawka

35. przypomina, że z klauzuli solidarności wynika, iż Rada Europejska dokonuje regularnej oceny zagrożeń, przed którymi stoi Unia; jest zdania, że taką ocenę należy przeprowadzić przynajmniej na dwóch odrębnych poziomach: z perspektywy bardziej długoterminowej – w Radzie Europejskiej, podczas której należy również podjąć refleksję strategiczną, która znajdzie odzwierciedlenie w przyszłych modyfikacjach europejskiej strategii bezpieczeństwa oraz strategii bezpieczeństwa wewnętrznego, a także poprzez częściej przeprowadzane kompleksowe przeglądy bieżących zagrożeń;

35. przypomina, że z klauzuli solidarności wynika, iż Rada Europejska dokonuje regularnej oceny zagrożeń, przed którymi stoi Unia, ***i koordynuje to działanie z partnerami z NATO;*** jest zdania, że taką ocenę należy przeprowadzić przynajmniej na dwóch odrębnych poziomach: z perspektywy bardziej długoterminowej – w Radzie Europejskiej, podczas której należy również podjąć refleksję strategiczną, która znajdzie odzwierciedlenie w przyszłych modyfikacjach europejskiej strategii bezpieczeństwa oraz strategii bezpieczeństwa wewnętrznego, a także poprzez częściej przeprowadzane kompleksowe przeglądy bieżących zagrożeń;

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	9.10.2012
Wynik głosowania końcowego	+: 14 -: 9 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Alfredo Antoniozzi, Andrew Henry William Brons, Carlo Casini, Andrew Duff, Roberto Gualtieri, Enrique Guerrero Salom, Zita Gurmai, Gerald Häfner, Stanimir Ilchev, Constance Le Grip, David Martin, Morten Messerschmidt, Paulo Rangel, Algirdas Saudargas, Indrek Tarand, Rafał Trzaskowski, Manfred Weber, Luis Yáñez-Barnuevo García
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Zuzana Brzobohatá, Andrea Češková, Marietta Giannakou, Anneli Jäätteenmäki, Vital Moreira, Helmut Scholz, György Schöpflin